

nastale težke razmere, da bodo mariborskim Nemcem v skupnem delovanju krepka opora, posebno ker je tudi vlada na Dunaju pretežno socijalno demokratska. Pri narodno-političnih razpravah s Slovenci pa bo za mariborske Nemce še prav posebne važnosti sodelovanje socijalnih demokratov, ki so kar brez vseh vinkov priznali, da niso nikoli do devni brezdomovinci, temveč da bodo nemški socijalni demokrati gotovo podpirali priklonitev Maribora k Nemški Avstriji. Treba bo torej že iz narodnostnih ozirih to močno skupino upoštevati in pritegniti k skupnemu delu.

Na Wastianova besede se je sklenilo, da dobe v mestnem gospodarskem svetu Nemci 16 glasov, socijalni demokrati 4, Slovenci pa 2, to pa zato, da se po tem številnem razmerju zastopnikov »že na zunanji pokaže moč posameznih strank.«

V sledeči razpravi, glede na vzdrževanje reda v mestu za čas vojaškega navala s fronte, je večina občinskega sveta ugotovila, »da zadostuje za to službo obstoječa mestna straža.«

Previdni in nezaupljivi podžupan Nasko je sicer ponovno sprožil vprašanje mariborskega nemškega vojaštva in zahteval zagotovitev njegove pomoči mestu, toda poslanec Wastian ga je zavračal in je pojasnjeval, da je bil v tej zadevi z magistratnim svetnikom dr. Valentinom že v Gradcu pri gospodarskem poverjeniku dr. Wutteju. Ta jima je zagotovil, da se je sklenilo, da se Maribor priključi vojaškemu območju nemško-avstrijske države. En popolen madžarski polk je že določen za Maribor.

Wastian je še omenil, da je dobil pooblastilo za izjavo, da je mesto res že uvrščeno v ozemlje, ki sklepčno velja za podrejeno nemško-avstrijs-

kemu vojaškemu poveljstvu v Gradcu in da bo vojaška oblast vse stori la na korist Maribora in za njegovo priklonitev k Nemški Avstriji.

Dr. Orosel se je pa v zvezi z izvajanjem podžupana Naska vendar še potegoval za pomoč 47. pešpolka, češ da bi se tej varnostni odredbi ne mogli upirati niti Slovenci niti socijalni demokrati, a Wastian je zopet nasprotno poudarjal, da je treba o vseh vojaških ukrepih prej zediniti se s Slovenci in socijalnimi demokrati. Pač pa naj se župan takoj po tem sporazumu dogovori z graško vojaško oblastjo o nujni priskrbi oborožene pomoči za Maribor.

Te važne Wastianove izjave nam kažejo, kako globoko se blika mariborski Nemci, graška vlada in tamkajšnje vojaško poveljstvo prepričani, da pripade Maribor Nemški Avstriji. Tudi je jasno, da so imele graške vojaške in civilne oblasti prav resno voljo izpolniti vse obljube, ki so se tikale obdržanja, oziroma osvojitve Maribora za Nemško Avstrijo. Živ dokaz temu je bil njihov poslanec brigadir Ullmann, ki je prispele v Maribor: uredit potrebno za nastanitev enega polka in v podporo Volkrautu.

Pravična Usoda pa je ukazala drugače: ko so se mariborski občinski svetovalci po Wastianovem poročilu potolaženi in polni upanja razhajali iz mestne posvetovalnice — sem bil jaz že gospodar Maribora, sem že odpravil brigadirja Ullmanna in s tem preprečil prihod madžarskega polka. —

24 ur pozneje bi bil vsak naš boj za Maribor — bodisi besedni, bodisi z orožjem — prepozen in zato brezuspešen.

sicer povzročeno od strani opozicije, čeprav to Pribeževič taji, vendar je šla vlada kolikor mogoče na to, da se pride do sporazuma. Vlada g. dr. Korošca ima pred vsem namen, da se pride do sporazuma in da se prepreči generalska vlada. Da bi bila nova vlada sestavljena iz raznih — strokovnjakov, kakor to napovedujejo, tudi nima prave podlage, ker so vendar stranke kot zastopnice naroda tiste, ki nosijo odgovornost za vlado, katero podpirajo.

Opozicija sama po svetu. Po ponesrečenem romanju v Berlin in v Prago sta se sedaj podala dva druga romanja po svetu in sicer dr. Kežman v Pariz in dr. Trumbić v London. Tam jih poslušajo in — molčijo, češ, domače stvari uredite doma!

Seja Jugoslovanskega kluba v Mariboru se je vršila pretekli teden. Poslanci so razpravljali o tekočih poslih in o državnem proračunu.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Tudi Češka ima trdoglavo opozicijo. Na Češkem se vršijo že ves te-

den velike slovesnosti ustanovitve čehoslovaške republike. Tudi tam opozicija ne priznava deselektne in se ne udeležuje slavnosti.

Madžarski kralj bi naj bil po prizadevanju Bethlena, ki hoče izpolniti vsako željo Mussolinija, neki italijanski princ. Ker pa niso vsi za njega, imajo pa le eno krono, se bodo še dalje prepirali o kralju.

Mussolini ima denarja, da je kaj! To vam bo sedaj preko Albanije in severne Grške speljal velikansko železnico do Carigrada. Albancem dela vse ceste, zida bolnice itd. itd. Prijetno je biti albanski kralj, dokler živi Mussolini! Pač pa ni prijetno biti italijanski državljani, ki morajo vse te velikanske izdatke — poravnati!

Ša ali proti Rusiji, to je v Evropi še vedno nerešeno vprašanje. Te dni potuje francoski general Leron skozi vse manjše države, ki meje na Rusijo. To se spravlja v zvezo z delom, da se ustvari protiruska zveza teh obmejnih držav, kar bo najbrže res. Rusija je to začutila in tekom nekaj dni so se pobotale vse med seboj se prepirajoče skupine, češ, da je Rusija v nevarnosti.

Amerika in Rusija sta se že zelo približali in to na gospodarskem polju. Kdo ve, če ne bo tudi Amerika prehitela Evropo?!

POLITIČNI RAZGOVORI

V kleti so bili. Saj je bilo dosti dela v kleti! Dokončali so trgatve, pa so se oddahnili in porazgovorili.

Gospodar je bil poslal v trafiko po nekaj tobaka. In smola je hotela, da je bil tobak zavil v neprodan »Kmetijski list«. Šaljivec ga je takoj imel v rokah in se začel krohotati vanj.

»Bele fleke ima ta list, gotovo ima koze ali pa kozle«, je začel razgovor šaljivec in kazal list, ki je bil do tretjine pobeljen — prazen in čez zapisano: Zaplenjeno.

»Kaj neki je pisal«, je radovedno vprašal sosed-župan.

»Kaj«, je odgovoril gospodar, »kot vedno. Laži, ki bi naj netile požar, ki bi naj tako zapeljale slovenskega kmeta, kot so ga svoj čas hrvaške laži že zapeljavale.«

»Laže pa »Kmetijski list« bolj kot pes teče«, je posegel vmes šaljivec. »Kako si je izmislil one o dr. Korošču, da je framazon, pa drugi teden, da prestopi v pravoslavje, pa sedaj, da je v politični službi samega papeža. Vse pa res ne more biti dr. Korošec, če tudi je eden najbolj zmognih in pridnih Slovencev.«

»Kdo pa zapleni list?« je vprašal prav oblastno občinski tajnik.

»Policija ima to nalogo. Sodnija pa potem še posebej o tem sklepa. In je potrdila zaplenbo!«

»Pa drugi nima nihče te pravice?« je nadalje vpraševal tajnik. Videlo se mu je, da bi rad stopil v službeno

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Za čimvečjo avtonomijo se izjavljajo tudi srbski krogi, ki vedno bolj uvidevajo, da je bila politika g. dr. Korošca in vsega slovenskega naroda, ki je vseh deset let to dosledno povdarjal, najbolj pametna. Taka preureditev države bo veliko pripomogla k notranjemu miru in napredku ter k zunanjemu kreditu.

Kredit države je po vestnem prizadevanju vlade dr. Korošca zopet tolik, da mu vse laži in nasprotstva od strani opozicije nič več ne škodijo. Da je to res, kaže sklep velikega posojila v znesku 1.200.000.000 Din, ki ga država dobi za dobo 35 let po 6¼% od švedske finančne skupine.

Z novimi vladami so zopet začeli. Svoj čas so skozi pol leta vsaki dan pisarili: jutri bo nova vlada. Upanje so se začeli delati zaradi posredovanja g. Savčiča. To posredovanje je

delovanje. Gospodar je to razumel in dejal:

»Mi vsi imamo pravico, da zaplenimo nam nasprotno časopisje na ta način, da ga izrinemo iz slednje hiše in upostavimo našega »Slovenskega Gospodarja«. Ta teden, ko je tiskovni teden, zaplenimo list popolnoma! Naj roma nazaj! Saj tako laže, da je enkrat celi zaplenjen in drugi tudi ves prazen. Z njim pa še naj gre njegova tetka »Domovina«.

»Pa bi bilo le škoda«, je dejal šaljivec, »kdo bo pa potem politične kozle streljal, kakor je recimo ta-le, ko pišejo, da — ni desetletnice.«

»Kake desetletnice?« je vprašal župan.

»Oni pravijo, da ni desetletnice, da torej ni deset let, kar je minila svetovna vojna in da se tega ni treba spominjati. Njim to ni bilo ljubo, da je minila, bili so pač »Kriegslieferanten«, ko smo mi stali na bojišču in smo z veseljem pohiteli domov. Pravijo, da ni deset let od tega, kar se je ustanovila naša država in smo Slovenci posebno še na Štajerskem tudi prišli do narodne svobode. Ni deset let, in ni desetletnice, ker oni niso v vladi!«

»Jim bo treba pač pratiko kupiti, če so za kako leto zaostali«, je prav »modro« pogruntal šaljivec.

»Ne«, je ugovarjal sosed, ki je tudi hotel biti šaljiv: »Saj so preteklo nedeljo prišli iz Hrvaške v Celje gledat, koliko je ura in če je res deset let od tega, kar so oni zasedli »Deutsches Haus« v Celju, odkoder sedaj veje isti protislovenski duh, kakor prej!«

»Pa res, to je bil hec«, je dejal šaljivec. »Jaz sem bil v Celju, na shod nisem šel, ker so šli nanj sami Hrvati. Od strani sem jih gledal. »Živijo jaz!« so klicali samim sebi, od Slovencev jih je bilo le malo, ki so jih pozdravljali.«

»To je bil res hrvaški shod v Sloveniji. S tem smo dokazali, da nismo taki kot radičevci, ki političnega nasprotnika kar ubijejo. Mi celo jih pustimo, da se iz Hrvaške pripelejo in pri nas zborujejo. Tega pa jim ne pustimo in jim tudi v bodoče ne bomo, da bi v našem imenu govorili. Slovenski narod še posebno ob desetletnici povdarja svojo zvestobo dr. Korošcu, svojemu zvestemu ter požrtvovalnemu voditelju!«

»Pa ga dajmo kozarec na njegovo zdravje«, je pripomnil šaljivec in opozoril gospodarja, da ni pozabil — stare slovenske gostoljubnosti.

Družinska pratika za leto 1929

je izšla in se dobiva po vseh knjigar-
nah in trgovinah po celi Sloveniji v
izredno lepi opremi in z zelo bogato
vsebino. Cena komadu Din 5.— brez
poštne. Zahtevajte povsod le to
edino našo »Družinsko pratiko«.

Tiskovni teden od 4. do 12. novembra 1928.

Za katoliško časopisje.

Preganjanje katoliške Cerkve, duhovnikov in vernikov v Mehiki je vzbudilo po katoliškem in nekatoliškem svetu vprašanje: »Zakaj in kako je prišlo do tega krutega preganjanja? Ali so mehiški katoličani tako slabi, da se niso mogli obraniti?« Slabost mehiških katoličanov ni v njihovi veri. Kar se tiče zvestobe v veri, so mehiški katoličani za časa preganjanja bridko preizkušnjo sijajno prestali ter so vsemu svetu dali najlepše zgleda največje zvestobe in vdanosti do vere in cerkve. Slabost, in to velika slabost mehiških katoličanov je bila v tem, da so se premalo brigali za javno življenje, marveč so ga popolnoma prepustili protikrščanskim strankam in nekrščanskim listom in časnikom. Ker niso imeli opore v krščanski politični stranki in ker niso imeli močnega obrambnega orožja dobro razvitega in razširjenega časopisja, je lažljivo in hudobno svobodomiselstvo švignilo z bičem ter neusmiljeno udarjalo po mehiškem katolicizmu.

Pogubonosni vpliv slabega časopisja.

Tako se dogaja povsod, kjer katoliškemu ljudstvu ne stoji ob strani močno krščansko časopisje. Tako se je francoskim katoličanom godilo pred 25 in 30 leti. Takrat je protiversko framskonstvo (prostozidarstvo) napravilo splošen juriš (napad) na katoliško cerkev, katero je izrinilo iz šol in vsega javnega življenja. Član prostozidarske lože Combes je kot ministrski predsednik v letih 1902 do 1905 dovršil delo razkristjanjenja francoske državne šole ter izvedel popolno ločitev države od cerkve. Kako se mu je mogel posrečiti ta strašen napad na katoliško cerkev in njene pravice? S pomočjo nekrščanskega časopisja. To je priznal Combes sam, ko je v dunajskem listu »Neue Freie Presse« o protikrščanskih francoskih časnikih in njihovem vplivu na ljudstvo izrazil to-le sodbo: »Brez pomisleka lahko trdim, da so radikalni in socialistični časopisi odtrgali od katoliške cerkve dve tretjini, morda celo tri četrtine vernikov.«

Combes je s temi besedami prav dobro in točno izrazil pogubonosni vpliv liberalnega in socialističnega časopisja. Nektščanski časniki trgajo ljudi od katoliške cerkve. Nemo goče je, da bi človek, ki stalno prebira liberalne ali socialistične liste, bil vnet pristaš cerkve ter bi se vnel za verske ideale. V njem verska vnema vedno bolj in bolj pojema in na posled je njegova vera podobna iskri pod pepelom, ako ni popolnoma ugasnila. Treba je samo pogledati ljudi, ki so stalni čitatelji nekrščanskih časnikov, da se takoj preverimo o tem, kako nekrščansko časopisje ljudi trga od cerkve ter duši v njih versko misel. Odtrgan od cer-

kve, oropan zaslonbe, ki jo nudi človeku vera, tava tak človek in drvi v lastno nesrečo. Ako se vprašamo: Odkod to, da je v Sloveniji dandanašnji toliko samomorov in da je med samomorilci v največjem številu zastopana mladina, dobimo nekrščanski odgovor: Tega je krivo nekrščansko slovensko časopisje liberalnega in socialističnega duha. Tako časopisje je največja nesreča za narod, kateremu koplje grob z — ugonabljanjem mladine.

Krščanska dolžnost dela za dobro časopisje.

Ako bi ne bilo drugega nagiba, bi že sama ljubezen do našega naroda in skrb za njegovo bodočnost nas morala bodriti za borbo, odločno in nepopustno borbo zoper vse nekrščansko časopisje od »Jutra« in »Domovine« preko »Kmetkega lista« do raznih socialističnih časnikov, ki izhajajo v naši domovini. Dobro delo v službi naroda opravljamo, ako se borimo zoper slabe liste in časnike. Dobro delo v službi vere in cerkve vršimo, ako delamo za razvoj in razširjenje krščanskega časopisja. K temu delu nas vabijo naši cerkveni poglavarji, njim na čelu rimski papež. Pij X. je početkom leta 1909 po nekem francoskem pisatelju sporočil francoskemu ljudstvu in vernikom med drugimi narodi ta-le opomin: »Da, da, tisk! Še vedno se ne razumeva njegov pomen. Ne verniki in ne duhovniki se ne pečajo s tem, kakor bi bilo potrebno. Obžalovanja vredno dejstvo je, da se krščansko ljudstvo danes vara in zastruplja z brezbožnimi časniki. Zastonj zidate cerkve, obhajate misijone, gradite šole. Vsa vaša dobra dela bodo uničena, vsi vaši naporji so zaman, ako ne umete istočasno uporabljati obrambnega in napadalnega orožja katoliških časnikov.«

Mi katoliški Slovenci nočemo, da bi vsa naša dobra dela, katera smo izvršili mi ali naši predniki, bila uničena. Mi nočemo, da bi vsi naši naporji bili zaman. Zato moramo uničiti slabo časopisje ter zmanjšati do najnižje mere njegov pogubni vpliv. Dobro, krščansko časopisje pa moramo podpirati duhovno in gmotno ter se truditi, da se izpolni in razširi ter tako postane za katoliško ljudstvo krepko obrambno in napadalno orožje.

Skrb za katoliške časnike in liste je naloga vsakega kristjana, naj si bo star ali mlad, moškega ali ženskega spola. Delo za razširjenje dobrega časopisja pa je predvsem naloga naše mladine. Sam papež Pij XI. opominja mladino na to njeno dolžnost. Mesca marca 1928 je sedanjil sv. Oče pri sprejemu odposlanstva katoliške mladinske organizacije v Italiji naslovil na mladino ta-le reči opomin: »Časopisje je v sedanjih dneh ena največjih sil, ker more biti ali najusodnejša ali najdobrodelnejša moč v življenju sveta in celo tudi